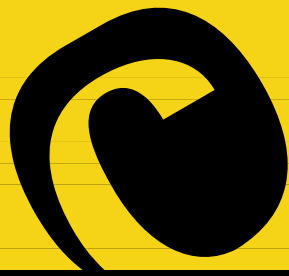

1,80 €
núm. 40 novembre-
desembre '06

culturàlia

Revista cultural de Tàrraga

9a edició de Premis Culturàlia

5 guardons
al mèrit
social i
cultural

4 actualitat
Premis Culturàlia
9a edició

14 memòria històrica
**La segona República
i la Guerra Civil a
Tàrraga**

20 comarca
Museu del joguet
Verdú

Antoni Palou

Editorial

El meu granet de sorra

Ens trobem ja a les portes de l'hivern sense temps d'haver gaudit de la tardor, i l'agenda cultural propera és força atractiva, sobresortint al modest parer de qui subscriu, dues propostes. En primer lloc, la Temporada de Teatre 2006-2007, que aquest any sembla que és d'allò més interessant, la qual cosa permetrà a la nostra ciutat gaudir del teatre més avantguardista que a hores d'ara es pot veure al Principat, i no em refereixo només a l'obra *Lorca eran todos*, de Pepe Rubianes, *Carnaval o Pòlvora*, dirigides pel Sergi Belbel, sinó totes les altres que hi ha programades, d'un alt nivell totes elles. I en segon lloc, em vull referir als actes emmarcats en la recuperació de la memòria d'aquest mes de novembre, en especial, l'extraordinari treball de recopilació dut a terme pel Museu Comarcal i les dues projeccions al cinema Majèstic dels documentals històrics de la II República i de la Guerra Civil a Tàrraga, que mereixen el nostre reconeixement més absolut. El dia a dia de la nostra ciutat continua imparable, sense que un tingui temps de pensar gaire, ni de parar-se a reflexionar sobre determinats temes que, si no s'hi posa fil a l'agulla, se'ns poden escapar de les mans; ara bé, tampoc els partits polítics, sembla que se'n preocupin gaire, com ha quedat palès en les darreres eleccions: l'alta abstenció, l'important vot en blanc i la irrupció d'un nou partit a l'arc parlamentari, al qual li dicten les consignes des de la "brunete mediàtica" de la capital estatal, representada per una

emissora (la Cope) i dos rotatius (*La Razón* i *El Mundo*), i diuen també per una Fundació que res té de benèfica. Tot plegat, ens ha de fer meditar individualment i col·lectiva i donar-li la rellevància deguda, i tant de bo que els parlamentaris ara elegits recullin el missatge que els ciutadans hem expressat. Tampoc ens ha d'estranyar gens haver arribat a aquest extrem, quan en molts municipis del nostre país han d'aprovar-se ordenances de civisme, quan un insult té més ressò que un elogi o lloança, quan la bronca continua té més valor que la feina ben feta, i múltiples exemples més. S'impone urgentment pensar en positiu, una fugida cap a endavant i preguntar-nos cada un de nosaltres realment què podem aportar a la societat civil sense esperar el que hagi de fer els poders públics per nosaltres, si se supera aquesta cultura de la subvenció i del "laissez faire, laissez passer" haurem encarat el sender adequat, aportant tots i cada un de nosaltres el nostre humil i anònim gra de sorra.

Des d'aquesta tribuna volem llançar una idea, a veure que us en sembla: hem pensat a celebrar el fi d'any, prenent el raïm amb el ressò de les campanades del nostre entranyable campanar de l'església parroquial de Santa Maria de l'Alba. Així entrariem al 2007 sota l'auspici targari, i no el que fins ara havíem rebut des de la Puerta del Sol o altres llocs de la geografia diguem-ne nacional o internacional... Pensem-hi entre tots...

sumari

Els articles publicats a *Culturalia* només reflecteixen l'opinió de qui els signa. El Consell de redacció de la revista es reserva el dret de publicar o no les cartes adreçades al director i de resumir-ne els continguts.

2 editorial El meu granet sorra	3 notícies	4-7 actualitat Premis Culturalia 9a edició	8 actualitat El boom immobiliari "progrés o especulació"
9-10 entitats Centre Cultural de Tàrraga	13 opinió L'autoestima, un valor a la baixa	14-17 memòria històrica La segona República i la Guerra Civil	18-19 entrevista Francesc Rufes Pintor
20-22 comarca Museu del joguet Verdú	23-24 rutes culturals Prats de rei Vilanova de la Sal	25-27 la cuina agenda llibres	

culturalia

Revista cultural de Tàrraga

Núm. 40 | novembre_desembre'06

Direcció
Antoni Palou
Centre Cultural de Tàrraga

Directora executiva
Roser Torruella

Redacció
Guillem Culleré

Disseny i publicitat
Núria Aranés
Silvia Pedreira

Fotografia
A. Marcos Torruella
Antoni Palou
Pep Vall

Col·labora
Antoni Palou
Pep Vall
Jordi Auberni
Carles Gómez
Maria Aznar
Carne Assensi
Miquel Soldevila

Edició i màrqueting
Centre de Disseny Innova, sl
Av. Catalunya, 61, entl. 1a < Tàrraga
Tel. 973 314 698 < Fax 973 314 699
culturalia@centredisseny.com
www.centredisseny.com

Dipòsit legal: L-1528/98

Recuperació de la memòria històrica

Sota el títol 'El Mes de la Memòria' Tàrraga ha preparat un estol d'actes culturals dedicats a la memòria històrica, fixant la mirada en els esdeveniments que van marcar la ciutat durant la II República i la Guerra Civil i les persones i entitats que van lluitar per defensar les llibertats democràtiques. Aquesta programació, integrada per una desena d'activitats, es desenvolupa del 4 al 30 de novembre i significa la culminació d'un llarg projecte de recerca que es va iniciar tot just fa un any coordinada per l'Ajuntament de Tàrraga a través del Museu Comarcal de l'Urgell, la Regidoria de Cultura i la Regidoria de Serveis Socials mercès a un ajut econòmic concedit pel Departament de Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya, en el marc del Programa per al Memorial Democràtic. La descoberta de la placa commemorativa en memòria de les persones enterrades a la fossa comuna del cementiri municipal de Tàrraga durant la Guerra Civil, un acte públic d'agraïment a totes les persones entrevistades pel treball de Recuperació de la Memòria Històrica dut a terme pel Museu Comarcal de Tàrraga i l'estrena del documental "La Segona República a Tàrraga" són alguns dels actes programats.

L'obra de Krahn, al Museu Comarcal

L'Obra Social Caixa Sabadell presenta "Krahn. Trajectòria d'un dibuixant" al Museu Comarcal de l'Urgell de Tàrraga, del 7 al 26 de novembre. L'exposició antològica vol mostrar-ne l'evolució del treball des dels primers dibuixos publicats a Santiago de Xile fins als últims treballs segons una selecció feta pel mateix artista. Krahn publica una història gràfica des de fa 21 anys cada setmana al Magazine de La Vanguardia. L'exposició segueix un repàs antològic de la seva producció. En la seva llarga carrera de dibuixant, Krahn ha conreat paral·lelament diverses formes d'expressió amb diferències conceptuals i estètiques, des de les propostes més barroques a les més minimalistes. Ha passat dels dibuixos negres i dramàtics a altres coloristes, volgutament maldestres o grotescs. La fragilitat humana davant del destí ha estat una de les constants en la seva obra recent i l'interessa especialment l'aportació a l'educació emocional del nen a través dels llibres i els dibuixos animats.

II Premi Ramon Roca Boncompte de novel·la

La novel·la *Inèrcia*, de Joan F. Dalmau, ha estat l'obra guanyadora del II Premi literari Ramon Roca Boncompte, dotat amb 6.500 euros, una escultura d'Antoni Boleda i la publicació de l'obra per Pagès Editors. Joan F. Dalmau va néixer a Miralcamp l'any 1968 i té publicats títols de narrativa i poesia. La seva trajectòria literària va començar l'any 1988, amb l'obra *Transficcio*; des d'aleshores ha guanyat el Premi de Poesia "Les Talúries" de l'any 2000 i el Premi de Narrativa "Mn. Romà Comamala", l'any 2003. Dalmau escriu, també, a la revista *Ressò de Ponent*. Segons l'autor "tot i que es tracta d'una novel·la negra, aquest tan sols és el punt de partida per parlar de l'empatia (la dificultat de posar-se en la pell dels altres) i parlar d'altres problemàtiques socials. El jurat, format per Josep Borrell, Margarida Aritzeta, Montserrat Bacardí, Ramon Badia, Dolors Enrich i Eloi Planes, va destacar l'escriptura sòlida i consistent de l'obra; una estructura ben armada i un bon dibuix dels personatges. L'acte de lliurament del premi es va celebrar el divendres 6 d'octubre en el marc d'un sopar literari a l'escola Sant Josep de Tàrraga, entitat que organitza el certamen, que patrocina la firma Ros Roca. La vetllada literària va començar amb la xerrada "La novel·la i el món", a càrrec de l'escriptora Margarida Aritzeta, i el recital poètic i musical "Paraula i Sentiment", a càrrec de Jaume Calatayud i Vicente Monera.

subscriu-t'hi

Premis Culturalàlia

9a edició

Guardons al mèrit social i cultural de la ciutat de Tàrrrega

Text: Guillem Culleré
Fotografia: Jaume Solé

El Centre Cultural de Tàrrrega, entitat amb una llarga trajectòria en la defensa de la cultura i que la capital de l'Urgell, atorga des de fa 9 anys amb la col·laboració de l'Ajuntament, la Cambra de Comerç i el Consell Comarcal els premis Culturalàlia a aquelles persones, institucions o entitats que hagin tingut una trajectòria destacable en el desenvolupament cultural de Tàrrrega i comarca.

Premi a la tasca de promoció cultural i ciutadana per a la Fira de Teatre al Carrer.

La Fira va néixer l'any 1981 amb Eugeni Nadal fruit d'un nou projecte de ciutat mediterrània, que volia recuperar el carrer com a espai obert a les manifestacions culturals. El certamen, que ha esdevingut amb els anys el mercat de teatre de carrer més important de l'Estat espanyol i un referent en l'àmbit europeu, conjumina a la perfecció l'esperit festiu amb la seva faceta de mercat de les arts escèniques, serveix de plataforma als nous artistes que configuren el panorama teatral del nostre país i ha projectat el nom de la ciutat de Tàrrrega arreu. Teatre de carrer, dansa, circ, clown i teatre visual i de text i nous formats artístics tenen cabuda en aquesta gran festa del teatre que cada any aplega desenes de milers de persones.

Premi a l'entitat de la comarca destacada per la promoció cultural 2005 per al Mercat de Guimerà

Considerada Bé d'Interès Nacional, la vila de Guimerà celebra des de fa 12 anys el mercat d'ambientació medieval, amb la col·laboració de la majoria dels vilatans amb l'objectiu de revitalitzar i difondre el patrimoni cultural d'aquest conjunt arquitectònic medieval que conserva encara el tipisme de l'arquitectura austera que ens transporta als segles XIV i XV. Els seus carrers costeruts, les seves cases de pedra

els carrerons, i passatges ens porten tot pujant cap a la torre de guaita i les restes del castell. El mercat, que compta amb gairebé un centenar de parades que ofereixen tota mena de productes artesanals aplega cada any desenes de milers de visitants.

Premi al col·lectiu que ha destacat per la seva trajectòria civico-cultural per a Radio Tàrrrega

El desembre de 1954 endegava les emissions Ràdio Tàrrrega. Va ser la primera emissora de les terres de Lleida fora de la ciutat de Lleida. L'emissora ha pres part en tots els esdeveniments socioculturals de Tàrrrega i comarca prestant el seu suport logístic a tots els col·lectius i entitats. Amb un equip de grans professionals i centenars de col·laboradors, l'emissora s'ha caracteritzat sempre per un caràcter obert i participatiu. Val a destacar la retransmissió des de fa 34 anys de Càritas a la Radio. L'emissora ha marcat pautes innovadores amb la retransmissió d'actes culturals, esportius, tertúlies...

Premi a l'artista que ha sobresortit per la seva obra per a Miquel Solé Puig

Nascut a Tàrrrega, Miquel Solé Puig estudià a l'Escola d'Arts i Oficis de Tàrrrega. De la seva obra prolífica destaquen els personatges en multitud de situacions. Les seves caricatures lúdiques i grotesques són un referent del paisatge pictòric targari. Com a

il·lustrador ha col·laborat en diversos llibres editats per la Fundació Roger de Belfort i llibres de poesia de Gregori Satorres. El 1986 va ser finalista del Premi de Pintura de l'Agrupació Mútua de Comerç i la Indústria; el 1998 obtingué el Premi de Dibuix de la Biennal de Montblanc; el 1995 fou accésit del concurs de cartells de la casa Raimat; el 1997 fou finalista del concurs de pintura Josep Berfeny de Lleida, i el 1998, finalista al Saló del Humor de Madrid i també finalista el premi de pintura Ciutat de Cambrils. L'any 1999 va ser l'encarregat d'il·lustrar el cartell de la XIX Fira de Teatre al Carrer.

Premi a la rehabilitació arquitectònica-urbanística d'iniciativa privada per a la botiga Camena

Situada als baixos d'una antiga casa, al número 25 del Carrer Major es troba la botiga de venda de complements artesans i bijuteria Camena. La família Pont Padilla va decidir comprar-la i rehabilitar-la íntegrament: soterranis, planta baixa i baixos amb la intenció de traslladar-hi i ampliar la botiga que tenien al carrer de la Font. Van confiar el projecte a l'arquitecte Xavier Castellví i els treballs de construcció d'obra a la constructora Anglesola A. Rull. En l'am-

bientació i decoració del local hi van participar molts artistes de Tàrraga: forja, il·luminació, mural, pintures... L'obertura del local afavoreix la revitalització de l'activitat comercial al carrer Major, contribuint a la preservació del nucli antic de la ciutat i evitant-ne la degradació.

Premis Culturàlia 2006

El proper 18 de novembre el restaurant La Granja acollirà l'entrega dels premis Culturàlia 2006, una vetllada que reconeixerà el músic Francesc Miralles Moreu, per la seva obra creativa; l'associació de Familiars Alzheimer Tàrraga i comarca, per la seva trajectòria civicosocial; a la casa de ca la Maria Montallà, per l'actuació arquitectònica i urbanística d'iniciativa privada; a Ramon Anglís Escolà, a la tasca de promoció cultural i ciutadana, i a l'Agrupació Sardanista Montalbà, de Preixana, per la promoció cultural.

La confecció dels guardons dels premis Culturàlia s'ha fet a partir del conveni signat entre el Centre Cultural de Tàrraga i l'Escola Superior de Disseny Ondara. L'autora del trofeu d'enguany és la jove Laura Villarroya Vaca, de Cervera, estudiant del Cicle Formatiu de Grau Superior d'Escultura. 🌟

TÀRREGA

teatre | ateneu de tàrrega

temporada 06 | 07

dissabte, 9 de desembre

A les 10.30 de la nit

► **Tempo**

CIA, RES DE RES.

dissabte, 16 de desembre

A les 10.30 de la nit

► **L'Odíssea** d'Homèr

FUNDACIÓ TEATRE PÚBLIC DE MANACOR.

dissabte, 13 de gener

A les 10.30 de la nit

► **La felicitat** de Javier Guals

CIA, TEATRE ROMEA.

dissabte, 3 de febrer

A les 10.30 de la nit

► **Carnaval** de Jordi Galceran

FOCUS.

divendres, 23 de febrer

A les 10.30 de la nit

► **En pòlvora** d'Agust Guals

CIA, TNC.

Venda d'entrades i abonaments:

Abonaments: Platea 90 €, Llotja 80 €, Amfiteatre 70 €.

Entrades: Platea 18 €, Llotja 16,50 €, Amfiteatre 15 €.

Descomptes del 20 % (només a taquilla i presentant carnet):

Carnet Jove

Majors de 65 anys

Socis Tr3sc

Grups de més de 20 persones

*els descomptes no són acumulables

Punts de venda: Taquilles del Teatre Ateneu, de 19 a 21 h., fins el dia 20 d'octubre i una hora abans de cada funció.

Tel-Entrada de Ceba de Catalunya

902 10 12 12 o www.telentrada.com

Informació: 973 310 731, www.tarrega.cat o cultura@tarrega.cat

**ENTRADES I ABONAMENTS
JA A LA VENDA!**

Tempo

L'Odíssea

La felicitat

RESSONS JAZZ | 06
concert | tàrrega

**Leonel o Zúñiga
i Havana Street Band**

Dia: 2 de desembre.

Hora: A les 11 de la nit.

Lloc: Mercat Municipal de Tàrrega.

Preu: 6 euros; 3 euros Socis Tr3sc i Amics de l'Atac (a taquilla presentant el carnet).

Més informació: www.tarrega.cat

**CRÒNICA
TARGARINA**

ANY XV : SUM. 705

TÀRREGA

novembre de 2006

Redacció, Administració i Imprenta, Abusó, Martínes, 6, Telldor 122

SEMANALI AL SERVEI DEL POBLE

Cine MAJESTIC
CIN 18
Respe, a 3 quarts de 9
**ESTRENA
DOCUMENTAL
La II República
a Tàrrega**
ESTRENA DVD I DVD

Cine MAJESTIC
CIN 25
Respe, a 3 quarts de 9
**ESTRENA
DOCUMENTAL
La Guerra Civil
a Tàrrega**
ESTRENA DVD I DVD

dimarts 29 de novembre a 24 de 9 del vespre
a la Biblioteca Comarcal de Tàrrega
INICI DE LA FERIA PARADISIÀ
***RETORN DELS DOCUMENTS
CONFISCATS A CATALUNYA***
amb el Tàrrega de la Guerra Civil

**PRESENTACIÓ PÚBLICA DEL
BOMBARDEIG POÈTIC**
amb el Tàrrega de la Guerra Civil

Exposició: Federico Montseny, 1904-1994

EXPOSICIÓ DEL MUSEU D'ART DE TÀRREGA, DESDE EL DIA 15 DE NOVIEMBRE DE 2006 HASTA EL DIA 15 DE DICIEMBRE DE 2006. HORARI DE VISITA: DE 10 A 14 HORAS Y DE 16 A 19 HORAS. ENTRADA GRATUITA. INFORMACIÓN: www.tarrega.cat

Organitza:

Ajuntament de Tàrrega
Regidoria de Cultura

El 'boom' immobiliari, progrés o especulació?

Comentaris sobre la tertúlia del Centre Cultural de Tàrrrega, del 5 d'octubre passat

Certament la situació actual del mercat immobiliari no segueix una línia de creixement com ha succeït en els darrers anys. De ben segur que cal reflexionar sobre si la desacceleració que s'està donant en el sector no és una situació necessària per tal de regularitzar-lo, ja que en els últims anys s'ha donat un major benefici a una part del mercat en detriment del comprador final.

Pel que fa a la tertúlia a la qual em refereixo, que estava o havia d'estar dirigida al municipi de Tàrrrega i per extensió, a la província de Lleida, personalment crec que es van utilitzar massa indicadors macroeconòmics que evidentment cal tenir en compte, però que obviaven la situació pròpia del municipi de Tàrrrega i de la província de Lleida.

Gran part del que es va comentar a la tertúlia de ben segur que és aplicable a les grans capitals de província com ara Barcelona, Madrid, Màlaga, etc., però en cap cas es pot aplicar en aquests moments a les nostres comarques, en les quals encara, a dia d'avui, queda bastant recorregut en el sector immobiliari.

Dit això, cal remarcar que la desacceleració d'aquest mercat portarà a una situació de més estabilitat per les persones que realment necessitin un habitatge per viure i no per especular com ha succeït aquests darrers anys.

Ara bé, cal fer dues apreciacions importants: una dirigida a una part potencial de la demanda, els consumidors finals, i l'altra, dirigida a l'oferta, els promotors.

Els consumidors haurien de tocar de peus a terra i no tenir unes pretensions excessives en la compra d'habitatge, sobretot si es tracta del primer habitatge que adquireixen. Encara, en aquests moments, es pot accedir a un habitatge digne, sempre essent conscients de les pròpies limitacions.

Pel que fa als promotors, és molt necessari que facin un estudi previ de les necessitats del mercat. Cal conèixer quins sectors de la població demandaran habitatges en els propers anys i quina tipologia hauran de tenir aquests habitatges.

Caldrà, també, que comencin a involucrar-se en la construcció d'habitatges de protecció oficial, ja que és una demanda important del mercat. A dia d'avui els promotors habituals estan deixant de banda aquest segment del mercat perquè l'habitatge lliure els ha donat molt bons resultats.

Per finalitzar, he de dir que si la situació del mercat immobiliari aquí a les nostres terres fos realment tan pessimista com es va entreveure a la tertúlia, de ben segur que d'aquí a poc temps la situació econòmica de les nostres comarques seria insostenible i caòtica i crec, sincerament, que si els agents que intervenim en aquest mercat fem una bona gestió, encara tenim un ample marge de maniobra, això sí, sent realistes. 🌀

Foto: Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida

Productes de la terra

Descobreix el sabor autèntic de l'oli d'oliva amb la DOP Les Garrigues

Assaboreix l'oli d'oliva de l'Urgell!

La **Denominació d'Origen Protegida (DOP)** és la denominació emprada per designar els productes agroalimentaris que procedeixen d'un lloc o una zona geogràfica determinats, o excepcionalment d'un país, que deguin exclusivament o fonamentalment les seves característiques al medi geogràfic, tenint en compte els factors naturals i humans, i que siguin produïts, transformats i elaborats en el lloc o la zona geogràfica que dóna nom a la denominació, incloses les denominacions tradicionals de productes agroalimentaris.

L'oli d'oliva de la comarca està inclòs sota la **Denominació d'Origen Protegida Les Garrigues**. És la Denominació d'Origen d'oli més antiga del territori espanyol (1975) i fou certificada per la Unió Europea com a denominació d'origen protegida l'any 1996.

La comarca de l'Urgell és una terra plena d'oliveres. La varietat d'oliva és gairebé exclusivament l'**Arbequina**; petita, gustosa i productora del millor oli del món. Es tracta d'un oli d'un gust finíssim i d'una qualitat extra. És un oli fruitat d'oliva fresca, verd quan prové d'una collita més primerenca i de color verd groguenc, dens, amb "cos", aroma net de fulla i herba, i sabor ametllat lleugerament amarg i picant al final.

El diumenge 3 de desembre d'enguany se celebra, a **Belianes, la Festa de l'Oli**, la qual està declarada d'interès Comarcal. La festa està relacionada amb el món de l'oli d'oliva, els productes típics de la zona. També es fan demostracions de com s'elaborava antigament l'oli d'oliva: la tremuja, la mola de pedra, la premsa o les piques de pedra. Hi ha visites guiades a l'antic Molí d'Oli Maurici Massot de la vila.

A l'Urgell hi ha diversos molins d'oli i cooperatives que elaboren i comercialitzen l'oli d'oliva amb DOP Les Garrigues, així com olives arbequines.

Més informació:

Denominació Origen Protegida Les Garrigues
www.olidoplesgarrigues.com

ESPAI RECOMANAT PEL CONSELL COMARCAL DE L'URGELL

CONSELL COMARCAL DE L'URGELL

Centre Cultural de Tàrraga

Ja des de temps immemorials i gràcies a l'empenta de nombrosos targarins, la cultura ha tingut un paper importantíssim en el marc del desenvolupament de Tàrraga com a ciutat. Un bon exemple d'aquesta contínua efervescència cultural i de la lluita per la preservació del patrimoni targarí i comarcal ha estat el Centre Cultural de Tàrraga, que va néixer vinculat a un incipient Museu de Tàrraga, el qual esdevindria amb el temps el Museu Comarcal que coneixem avui. El Centre Cultural de Tàrraga va néixer a finals de 1967, de la Junta del Museu, que ja existia. Inicialment es va batejar com a Centre Comarcal de Cultura, seguint el consell del senyor Duran i Sempere, de Cervera. El primer president fou Ramon Novell i eren membres constituents: Joan Tous, que es va destacar per una defensa aferrissada del patrimoni cultural de la comarca i principal impulsor del Museu de Tàrraga, Tomas Briansó, Josep Saurina, Pere Roig, Josep M. Castro i Josep Vall.

Membres del Centre gestionaren la compra, en nom de l'Ajuntament, de l'edifici de la Casa de Cultura, coneguda com a Centre de Cultura. Es va crear la sala d'exposicions coneguda com la Sala Marsà, i la planta primera acolliria el Museu de Tàrraga, el qual esdevindria, amb els anys, Museu Comarcal de l'Urgell. Es varen habilitar quatre sales obertes al públic: Col·lecció paleontològica; Numismàtica i col·lecció de claus; Prehistòria, i una a temàtiques. En fou el director el Joan Tous i Sanabria. El museu va iniciar les visites culturals que varen fomentar la relació d'altres poblacions i comarques.

L'any 1973, el Centre organitzà l'Assemblea d'Estudiosos de Catalunya, que fou un gran esdeveniment cultural i d'organització. Es creà com a secció

culturàlia
Revista cultural de Tàrraga

és

expressar sentir opinar gaudir
mirar enriquir llegir arrelar
suggerir descobrir observar
parlar aprendre conèixer saber

Ja és al quiosc!

culturàlia
la revista cultural de Tàrraga

de l'entitat el Centre Excursionista Oaraomai, en record d'un que havia existit als anys trenta. Més endavant, es transformaria en el Centre Excursionista de l'Urgell. Es fundà el Mercat de Monedes i Segells, que continua encara avui, sota l'impuls i la direcció de Jaume Aloy.

En una nova etapa fou elegit president el Sr. Eugeni Nadal Salat, que donà un gir a l'estil i el funcionament del Centre amb l'objectiu de modernitzar-lo. Fruit de la seva gestió el centre perdria paulatinament l'esperit amateur i popular que el caracteritzava. Es creà l'Escola de Música.

L'any 1987 les activitats del centre s'havien apaïvat, i un grup de socis es van reunir per donar un nou impuls a l'entitat.

Fruit d'això nasqué el Centre Cultural de Tàrraga, que elegí com a president el Josep Castellà i Formiguera.

Varen ser presidents de la renovada entitat J. Llorc, un notari valencià i Antoni Prats Sàrries que es va fer càrrec de la gestió fins a l'any 1997. Durant la presidència del Sr. Prats es va instal·lar la Font del Pati, gràcies a les aportacions de nombrosos ciutadans i la col·laboració de l'Ajuntament.

Aportacions del Centre Cultural en aquesta etapa varen ser la creació de la secció Targarins Fora Vila, que aplegà unes mil persones; la creació dels Concerts a la Font, les projeccions de cinema a la fresca, que iniciaren els companys Santi Puiggené i Jaume Aloy; la creació d'Associacions de Veïns,

que impulsà el Sr. Prats; la creació del Grup d'Ecologia i Medi Ambient, GEMA, que en principi actuà com a secció del Centre; la Comissió de suport al Canal Segarra-Garrigues, que actuà intensament quan semblava que perillava la construcció del Canal; la Comissió de Comunicacions, que treballà intensament amb els Amics del Tren d'Igualada defensant la línia transversal ferroviària, d'ample europeu que des de Lleida i passant per Tàrraga, i en direcció a Igualada amb un ramal cap al port de Barcelona i un cap a França (avui l'administració treballa perquè aquesta línia sigui una realitat). També es va crear el Mercat de les Antiguitats i de les Arts, que continua celebrant-se el tercer dissabte de cada mes a la tarda en el carrer del Carme.

L'any 1997 va ser elegit president el Sr. Josep Vall Roca, que va lluitar per la continuïtat del centre i les seves activitats, amb la voluntat de donar-li un impuls renovador. En aquesta etapa, l'any 1998 es creà la revista Culturalia, amb la voluntat de difondre les activitats del Centre i els esdeveniments socioculturals que tenen lloc a la ciutat de Tàrraga i comarca. Els Premis Culturalia, que enguany celebren la IX edició, van néixer el mateix any. Actualment el centre organitza tota mena de sortides amb la voluntat de conèixer l'entorn i descobrir bells indrets de les nostres comarques. Dins el centre es treballa actualment en la creació de noves seccions dedicades a la cuina tradicional, la música i l'arquitectura. 🌱

subs-
criu-
t'hi

culturalia

culturalia@centredisseny.com_973314698

9^è

SOPAR GALA
2006

TWINS LOURDES LLARZÓ

PREMIS CULTURÀLIA

**GUARDONS AL MÈRIT SOCIAL I CULTURAL
DE LA CIUTAT DE TÀRREGA**

A l'artista que ha sobresortit
per la seva obra creativa
FRANCESC MIRALLES MOREU

A l'entitat que s'ha destacat
en la seva trajectòria ciutadana-social
**ASSOCIACIÓ DE FAMILIARS
ALZHEIMER TÀRREGA I COMARCA**

A l'actuació arquitectònica-urbanística
FAÇANA DE "CA LA MARIA MONTALLÀ"

A la tasca de promoció cultural i ciutadana
RAMON ANGLÍ ESCOLÀ

A l'entitat comarcal destacada
en la seva promoció cultural
AGRUPACIÓ SARDANISTA MONTALBÀ

Vetllada amenitzada amb actuacions artístiques

Restaurant La Granja

Dissabte 18 de novembre · 10 de la nit

VENDA DE TQUETS

Esparteria Grau (c. Santa Anna) fins al 15 de novembre.
Informació al tel. 973 310 160

01/06/06

copositor

Centre Cultural de Tàrraga

Amics i amigues

AMIGUES I AMIGOS
DE TÀRREGA

grup

Grup Cultural Tàrraga

Cambrà
Tàrraga

RADIO
TÀRREGA

Jordi Auberni Serra

L'autoestima, un valor a la baixa

Pot ésser que el títol d'aquest comentari li sembli a algú exagerat. D'altres potser diran: què diu aquest? D'on ho ha tret, això? Seguiu llegint, ho intentaré explicar sense alarmismes, però fent un crit d'atenció a un problema, que es copsa en alguns joves estudiants i no estudiants de la nostra societat.

He tingut ocasió durant el període estival de parlar amb alguns professors d'institut. Quan en una conversa hi ha diverses persones d'un mateix ofici, en aquest cas ensenyants, la conversa gairebé es decanta cap a parlar de la feina de la majoria. Sobretot, en aquest cas, i aprofitant l'avinentsa, vaig ser jo qui va llançar preguntes a l'aire d'una manera molt directa. Escolteu: Què en penseu de la joventut estudiantil que teniu a les vostres aules? Com els definiríeu? Cap a on us sembla que van encaminats, amb les seves conductes, dins i fora de l'institut? Ho pregunto, perquè a mi em neguitegen certs comportaments que veig, en una part del jovent nois i noies. Es van mirar els uns als altres i un d'ells em va dir. Bones preguntes. Però, parlem-ne, et contestarem sense embuts. Vaig pensar que això és el que vull.

Els sociòlegs per un costat i nosaltres professors, podem constatar que una de les característiques més preocupants, d'una part de la joventut és que l'índex d'autoestima és bastant baix. Automàticament pregunto. On creieu que es poden trobar les causes d'aquesta falta d'autovaloració? Abans que em contestessin deixeu-me dir: feia poc que havia llegit en una revista de psicologia un article que també en parlava. Era un toc d'atenció seriós davant aquest problema. L'escrit, dirigit a pares i educadors, remarcava que la franja d'edat dels

que pateixen el problema, és la compresa entre els 14 i els 24 anys. Ara seguim el fil.

Aquestes preguntes també ens les fem els professors, juntament amb aquesta altra: què falla perquè en una edat en què la persona està plena d'energies, enlloc de respirar amb confiança, es paralitza i a vegades es deprimeix, perdent a poc a poc el que anomenem autoestima?

Respondre aquestes preguntes amb encert és difícil, ja que són molt els factors a tenir en compte. Factors familiars, econòmics i sobre tot, saber moure's en la nostra societat tan consumista. És perillós, si no es tenen les idees clares del que és bo i del que no ho és. Una de les possibles causes, creiem que rau en les famílies que confonen educació, amb protecció i això comporta concedir amb massa facilitat molts capricis als fills, per por que no siguin com els altres, que no quedin marginats i es consolen amb despostes com: si tots ho tenen, si tots ho fan, que pensarà el nostre fill. Creiem que és un error, ja que moltes vegades fent-ho d'aquesta manera, en lloc d'actuar contra possibles traumes de marginació, en crea d'altres de pitjors, com són acostumar-se a tenir tot el que es demana sense gens d'esforç. Davant de fills que suspeneu assignatures, alguns pares han reaccionat d'aquesta manera: li he comprat una motocicleta, perquè m'ha promès que estudiarà. Novament sense esforç, ja té el premi. En aquest cas, s'ha començat la casa per la teulada. El premi després d'estudiar no abans. La majoria de casos són per l'estil. Actuant d'aquesta manera veiem lògic la reacció dels joves. Per què esforçar-se. Si sense esforç tenim el que volem.

Tinc l'obligació de remarcar perquè també es va dir, que no tot el jovent és Aixà, encara n'hi ha un bon nombre de joves responsables, que tendiesen cap a la feina ben feta, que saben

apreciar el valor de la constància, valoren l'estudi, etc. Crec que amb aquests joves, juntament amb famílies i escoles, es podria formar equip per lluitar contra l'apatia, el passotisme i la manca d'autoestima. Perseverant i sense defallir els resultats han d'esser positius a no tardar.

Es va dir més coses, però totes dintre el mateix context. Crec suficient per fer-nos una idea per allà on van els trets. Les causes exposades pels professors que comparteixo, són coincidents amb uns articles llegits, en varies revistes de psicologia, que també alerten els pares massa protectors pendents només, que als fills no els manqui res. Per acabar i sense pretendre alligonar ningú deixeu-me dir dues consideracions meves. Crec que les famílies al donar-los tant, sense pretendre-ho els tallen les ales de l'iniciativa, cosa que va en contra per desenrotllar confiança en un mateix. Es necessari un marge de llibertat, conve que els fills puguin expressar els seus desitjos i projectes. Em sembla que hem estat massa temerosos i hem cregut que tot ho soluciona la protecció. Dialogar amb ells, despertar-los confiança, valorar esforços i iniciatives, etc, pot ésser Basic perquè és caviin actituds. Com a colofó una frase del Sr. Federico Mayor Zaragoza, expresident de la UNESCO: "El gran error ha estat, que amb la me's gona voluntat, hem fet coses per als joves, però ens hem oblidat de fer-les amb ells, i sobretot, no hem deixat que les fessin ells mateixos".

Text i fotografia: Museu Comarcal de l'Urgell

La segona república i la guerra civil a tàrrega

Imatge de la rebuda multitudinària al president Francesc Macià a la plaça Major (saludant el públic, darrere la banda municipal), el qual visità la ciutat durant la festa major de setembre de 1932.

m

La visita va anar envoltada d'una forta polèmica fruit de les desavinences polítiques que va viure Tàrrrega durant la segona república i que en aquesta ocasió es materialitzaren amb l'organització de tres comitatives de benvinguda al president de la Generalitat: l'oficial formada per l'Ajuntament de dretes (amb majoria absoluta); la del partit d'Unió Republicana (nom d'ERC a Tàrrrega), que no tenia representació política a l'Ajuntament, i la d'Acció Catalana (amb dos representants a l'Ajuntament però que no acudien a les sessions). Hom pot observar, en el seguici del president, representants de les tres formacions polítiques: l'alcalde Francesc Fité, a la dreta de Francesc Macià, portant la vara; Josep Davant cap de l'oposició no-formal d'Unió Republicana, darrere el President, amb un barret blanc a la mà, i Antoni Escribà, d'Acció Catalana, tercera fila de la comitativa, al costat del guàrdia civil.

El conseller de cultura de la Generalitat, Ventura Gassol (en primer terme amb la mà a la butxaca) amb l'advocat tarragari Àngel Oliveras durant la visita que féu el polític català amb motiu de la festa de l'homenatge a la vellesa (abril de 1934).

La permanència d'un ajuntament de dretes a Tàrrrega al llarg de la segona república, no suposà cap impediment perquè diferents representants del Govern català d'Esquerra Republicana de Catalunya visitessin la ciutat en diverses ocasions.

Tres instantànies correlatives que mostren l'aspecte d'unes cases del raval del Carme dinamitades amb la retirada dels republicans durant els primers quinze dies del mes de gener de 1939.

A banda de les destrosses causades per la fugida republicana, al llarg de 1938 Tàrrrega va patir també diferents bombardejos que provocaren morts i deixaren part de la ciutat en runes: el 2 i el 5 d'abril, el 30 de novembre, i tres de gairebé correlatius el 21, 27 i 31 de desembre. D'acord amb les dades establertes, perderen la vida 33 persones, tot i que fonts no-formals parlen del doble d'aquesta xifra

Nova perspectiva de la visita del president Francesc Macià, al balcó de l'ajuntament.

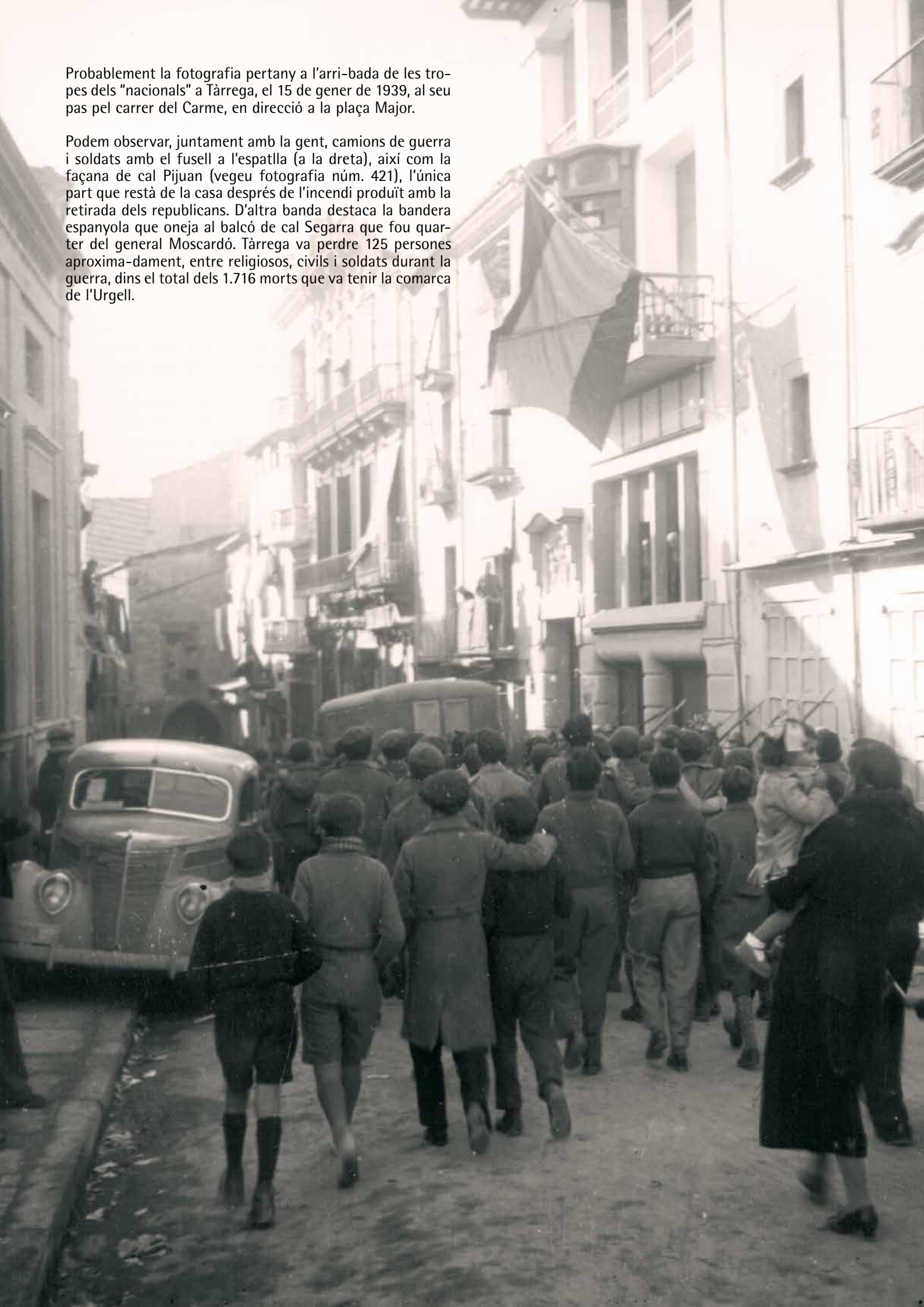
S'observen a la façana de l'edifici consistorial les marques de la nova placa amb el nom de plaça de la República, en substitució de la del nom antic, plaça de la Constitució. Així mateix, al centre del frontó de la porta principal, l'escut de la ciutat amb l'àliga bicèfala i la corona de simbologia monàrquica. La corona de l'escut de Tàrrrega originà una polèmica entre l'ajuntament de dretes, partidari del seu manteniment, i l'oposició política d'esquerres, que es constituí com a comitè local provisional republicà amb la proclamació de la república. D'aquesta manera, mentre durà el comandament del comitè local republicà es mutilaren els segells municipals i s'ordenà desbrodar les corones de l'escut de la gorra dels empleats municipals. Posteriorment, amb la legitimació de l'ajuntament de dretes, que havia sorgit triomfador als comicis municipals, es restauraren les corones als segells i a les gorres dels empleats públics. Aquesta mesura va ésser portada a terme per alguns ajuntaments amb governs d'esquerres, que com el de Tàrrrega, tenien la corona monàrquica als seus escuts.

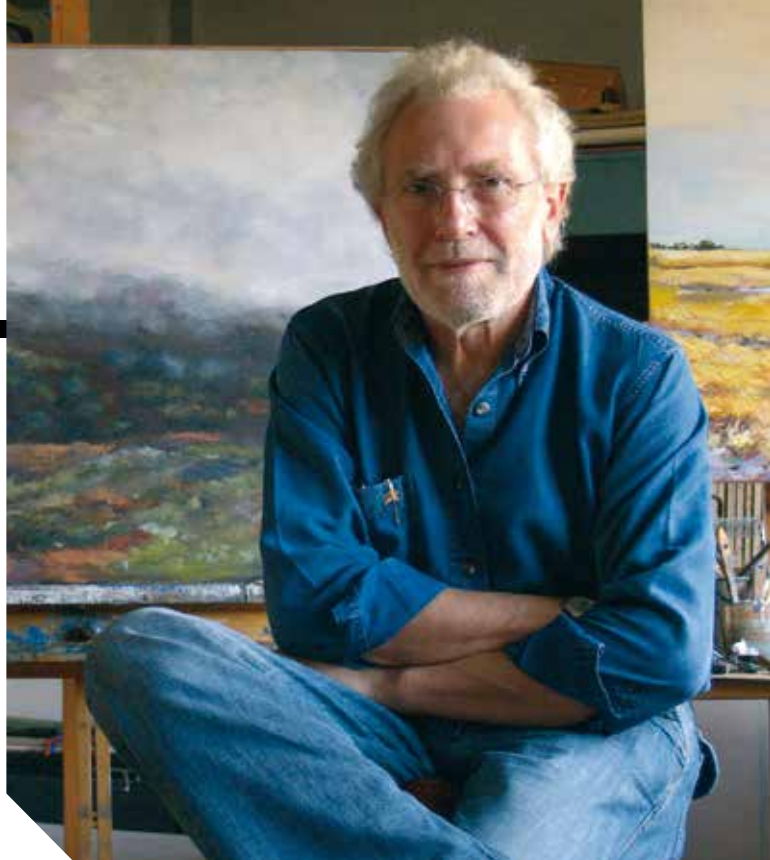
Probablement la fotografia pertany a l'arribada de les tropes dels "nacionals" a Tàrraga, el 15 de gener de 1939, al seu pas pel carrer del Carme, en direcció a la plaça Major.

Podem observar, juntament amb la gent, camions de guerra i soldats amb el fusell a l'espatlla (a la dreta), així com la façana de cal Pijuan (vegeu fotografia núm. 421), l'única part que restà de la casa després de l'incendi produït amb la retirada dels republicans. D'altra banda destaca la bandera espanyola que oneja al balcó de cal Segarra que fou quarter del general Moscardó. Tàrraga va perdre 125 persones aproximadament, entre religiosos, civils i soldats durant la guerra, dins el total dels 1.716 morts que va tenir la comarca de l'Urgell.

francesc rufes

pintor

Francesc Rufes

Nascut a Tàrrrega l'any 1946 Francesc Rufes es va interessar de ben jove pel món de l'art. Amb els anys ha trobat en el paisatge de la seva comarca una eina per comunicar emocions i sensacions. Ell diu que no li cal més. Tot i reconèixer que dedicar-se al món de les arts plàstiques no és fàcil mai ha deixat la paleta i els colors. No li pesa la solitud de l'artista. Se sent realitzat al camp, davant l'espectacle de colors i sensacions que ofereix la natura. Des de l'any 1980 ensenya els alumnes de l'escola Ondara trobar l'essència de les coses per tal que puguin expressar-se.

Text i Fotografia: Guillem Culleré

Com et va arribar aquest amor per l'art?

Quan anava als Escolapis les classes, en general, m'anaven bastant grans. L'únic lloc on disfrutava era a les classes de dibuix. Me'n recordo com si fos ara que un dia el pare Forcada, que veia que allò m'agradava, em va dir si volia anar a pintar amb ell un dissabte? Amb ell vaig començar a fer les meves primeres aquarel·les. Quan tenia 17 anys vaig trobar un anunci on deia "Se necessitan joves con aptitudes artísticas". Vaig entrar a treballar a Barcelona en un taller de restauració de murals fotogràfics i coses per l'estil. Tot m'anava bastant gran. Era jove. Aquella feina no em va convèncer i finalment vaig entrar a l'escola Massana com a ajudant de Gravador. Allà vaig acabar els estudis i vaig pendre contacte amb el món de l'art.

Va arribar el moment de plantejar-se si continuar a Barcelona o tornar a Tàrrrega. Vaig tornar i vaig començar a treballar de paleta, amb el meu pare. Pintava tant com podia. Als 45 anys vaig entrar a la facultat de Belles Arts on hi vaig estar 3 anys. Vaig aprendre moltes coses. Recordo que vaig coincidir amb el Josep Giribet. Vàrem conèixer molta gent. Finalment em vaig treure les oposicions per entrar de docent a l'escola Ondara, el 1980.

Com recordes la teva etapa de joventut a Barcelona?

Tot i que no va resultar fàcil la recordo com a una etapa meravellosa. Eren els anys 60. Encara recordo les corredisses a la plaça de la Universitat davant dels grisos. Els concerts del Raimon... Es vivia una etapa d'efervescència de les llibertats i tots ens vam impregnar d'aquell esperit. Aquell idealisme a l'escola. Un món d'emocions i sensacions marevellós, tot i les mancances que patia.

Quines qualitats ha de tenir un artista?

Per damunt de tot l'artista s'ha de mostrar d'una manera sincera i honesta. Si estimes allò que fas la teva feina transmet. Això és el més important.

Agradi o no agradi la honestat és el més important. Jo cada dia intento trobar el sentit a les coses.

Com veus els canvis que viu l'art en els nostres dies? Cap a on anem?

De la mateixa manera que hi ha unes persones que pensen d'una manera i d'altres d'una altra en el món de l'art, cada u busca un llenguatge per expressar-se. A més a més, cada societat desenvolupa els seus llenguatges en funció del moment i de les circumstàncies. No sé cap a on va. L'art, com tot, evoluciona constantment. De la mateixa manera que jo quan tenia 20 anys pensava d'una manera i ara potser penso d'una altra.

Hi ha paranys?

És clar. Tot i això, tot s'ha de respectar. Cadascú que faci el que vulgui.

Respectar i que et respectin. Jo penso que per damunt de tot un artista ha d'ésser honest. Hem d'entendre, però, que molts artistes per sobreviure han de fer coses per necessitat. Tot i això, han d'intentar dedicar una part del seu temps a fer allò que realment senten. Tot aquell qui treballa en el món de les arts plàstiques ha d'expressar-se tal com és, amb honestedat, deixant de banda les influències externes, el màrqueting...

Perquè hi ha tanta gent que quan va a una exposició s'excusa dient que no entén allò que veu?

Tots entenem allò que coneixem. I avui en dia la societat ens ho dona tot molt fet. No ens esforçem a entendre les coses i de vegades ni ho intentem.

Tot queda reduït a una resposta del tipus: m'agrada o no m'agrada i això és massa simple. Si llavors els preguntes per què els agrada una obra moltes vegades no saben què respondre. Potser caldria que ens esforcèssim una mica més a entendre les coses. És molt comú que davant una exposició d'art contemporani la gent no entengui els missatges. L'obra, l'únic que ha de fer és comunicar.

Qui decideix que és art i que no ho és?

Ni jo mateix sé què és art. De vegades els qui decideixen què és art són els primers interessats a dir que allò ho és. Tots som lliures d'engendrar un llenguatge. Si ets una persona perversa engendraràs un llenguatge pervers, si ets una persona sensible engendraràs un llenguatge sensible i humil.

Aquest llenguatge, però, ha d'arribar a un col·lectiu. Aquest col·lectiu està format per persones amb virtuds i defectes. Si aquell llenguatge el rep una persona perversa, l'utilitzarà d'una manera i amb una finalitat perversa mentre que la gent honesta l'utilitzarà amb altres finalitats. La perversitat és present a la societat, per la qual cosa l'art pot ser pervers i l'ús que se'n fa també.

La vida és com una pintura plena de colors, càlids, freds. La societat és com un quadre, hi ha persones de color blau, de color vermell... Tots tenim una funció en aquest quadre. La composició farà que el quadre funcioni o no, i la motllura és el camí que ens marca la societat.

"Per damunt de tot l'artista s'ha de mostrar d'una manera sincera i honesta."

Quina és la teva escola?

Jo aprenc cada dia de la persona més humil, de l'alumne més jove i inexpert, de tot el que s'ha fet al llarg de la història. Sempre m'ha agradat especialment el període impressionista i la pintura figurativa de Millet.

Penso que l'obra d'aquests artistes era meravellosa. Tot i que vaig tenir la meua etapa abstracta mai he deixat de representar el paisatge, que és el que realment m'agrada. Quan em trobo davant un marge penso que hi ha tantes coses per aprendre d'aquella fragilitat d'aquells colors. Per plasmar l'emoció que et transmet aquell paisatge, aquella llum quan ha acabat de ploure..., les pedres..., un brot d'herba es necessita molt d'ofici. Jo el que pretenc és entendre l'essència de les coses. De vegades m'han preguntat perquè als meus quadres no hi ha persones. Per què n'hi hauria d'haver quan l'espectador ja forma part del quadre si el mira. Quan tu mires un quadre ja ets a dins de l'obra.

Com és la relació entre els artistes que viviu i treballes a Tàrraga?

Any enrere si hi havia robades, fèiem exposicions col·lectives... Ara això ja no és així. Tots tenim la nostra vida i la relació sí que és cordial però ja no és la que va ser. Ara és així i no cal donar-hi més tómb. De tota manera, he de dir que mai he tingut la necessitat d'establir una relació molt estreta amb d'altres artistes.

Quin moment viu l'art figuratiu?

Home no ha desaparegut. Ara torna.

Com és la teua relació amb els teus alumnes?

Treballar amb la gent jove és molt maco. Tot i que de vegades se la critica massa. Les crítiques són moltes vegades fruit de l'arrogància, la gelosia...

De vegades se'ls critica simplement per la roba que porten, tot i que poden ser bellíssimes persones. Quan jo era jove portava els cabells llargs perquè hi havia els Beatles, i ara hi ha el que hi ha. La joventut necessita experimentar, això sempre ha sigut així. Jo amb ells m'hi sento molt a gust. L'únic que no admeto és la falta de respecte.

Quin és el paper d'un mestre a banda d'ensenyar?

A un alumne se li ha de donar suport sempre. A l'adolescència tots necessitem un estímul, i el paper d'un mestre a banda d'ensenyar és estimular les qualitats de cada alumne. Se'ls ha de fer sensibles ensenyar-los a conèixer les coses, les emocions. Si a un alumne li costa arribar al nivell d'altres alumnes se li ha de donar suport sempre, mai rebutjar-lo. Si sap que té una persona al costat que el pot ajudar ja hi arribarà.

Museu del joguet Verdú

Text: Guillem Culleré
Fotografia: A. Marcos

Nascut a Verdú, Mayoral es va interessar de ben jove pel món de les antiguitats i el col·leccionisme. Als 35 anys es trasllada a Barcelona i obre al carrer de Santa Anna un local destinat a la venda d'antiguitats i, posteriorment, a exposicions de pintura. Allí creix la seva afició per aplegar objectes antics, curiosos, insòlits, alguns de gran valor, vinculats amb els seus orígens a Verdú (Urgell), i tot allò que l'interessa i el captiva, que troba especialment peculiar. En el seu negoci neix i creix l'amistat amb altres col·leccionistes. Posteriorment, l'any 1987 inaugura una galeria d'art al carrer del Consell de Cent. A partir d'aleshores consolida la seva activitat professional dedicada al món de l'art.

Poques vegades una iniciativa particular esdevé un punt de referència en el panorama cultural d'una comarca. Aquest és el cas del Museu de Juguets Autòmats fruit del somni de Manel Mayoral que acull una col·lecció de joguines única a la província de Lleida.

Amb la clara voluntat de donar a conèixer tots els objectes que ha trigat més de 25 anys a recopilar, l'any 1999 decideix impulsar la creació a Verdú, el seu poble natal, del Museu de Juguets i Autòmats que no s'inauguraria fins a l'octubre de l'any 2004. L'edifici triat per Mayoral per a ubicar-hi el museu és una casa pairal construïda al segle XV, coneguda popularment amb el nom de Cal Jan, situada al número 23 de la Plaça Major, al bell mig de Verdú, centre de la vida social del poble. Per a l'adequació de l'edifici com a museu es van utilitzar 10 tones de pedra, 224 tones de formigó, 55 tones de ferro, 500 m² de fusta i 400 m² de vidre. La concepció del nou edifici, fruit del treball dels arquitectes Daniel Gilabert i Armand Solà, combina a la perfecció tradició i modernitat. Un sistema de rampes facilita l'accés del visitant a les quatre plantes de l'edifici. La pedra i els nous materials constructius, les arcades, les rampes de fusta i la distribució fan d'aquest edifici una petita joia de l'arquitectura comarcal. A banda de la col·lecció de Manel Mayoral l'arquitectura imponent i espectacular d'aquest edifici ha esdevingut un dels atractius de la visita.

La visita al museu s'inicia amb una presentació dels quatre grans àmbits temàtics: el poble i el camp, les fires i les atraccions, els vehicles de joguina i de pedal, i el futbol, una de les passions de Mayoral.

El punt de partida és a la tercera planta una evocació de Cal Pastoret, antiga botiga de la família, amb objectes originals d'aquest establiment com planxes de llauna publicitàries, joguines i elements que evocuen l'entorn rural en què va créixer Manel Mayoral: escenes de poble, personatges i edificis, joguines relacionades amb l'agricultura –especialment amb el conreu de la vinya–, i representacions molt diverses d'animals domèstics i de corral.

Un apassionat pel futbol

Manel Mayoral ha estat sempre un apassionat pel futbol. Amb els anys ha reunit una col·lecció de peces relacionades amb aquest esport que ha esdevingut una de les més importants del món. Aquest fet va propiciar l'any 2002 la publicació del llibre *La gran col·lecció de futbol de Manel Mayoral*. La col·lecció ha estat presentada de manera oficial a dues fires d'àmbit estatal dedicades a aquest esport: Planetfutbol de Barcelona el 2002 i Planetfutbol de Madrid el 2003. No és estrany que tot just entrar al Museu ens doni la benvinguda la mascota del museu, un gran autòmat amb cos de pilota fabricat a Àustria l'any 1930.

Futbolins antics, jocs, pilotes i cartells dels grans mites del futbol entre altres objectes es poden admirar a la segona planta de l'edifici. Les estrelles són un autòmat de Maradona rematant de xilena o un futbolí per a dos jugadors fet als Estats Units, el 1920.

El tercer espai, "Somnis de pedals", ens ofereix l'oportunitat d'admirar una important col·lecció de bicicletes, tricicles, cotxes, tractolets, avions i d'altres joguines a pedals. Val a destacar un bicicle fabricat a França l'any 1890. A més a més, hi trobareu una important col·lecció de vehicles de juguina. La gran majoria d'aquestes peces van ser elaborades a principis de segle XX pels artesans coneguts amb el nom de llauners de Gràcia: tramvies, cotxes, vagons de tren...

Records d'infantesa

Els records d'infantesa de Mayoral el van portar a dedicar un espai del museu a la Fira de Verdú d'animals de peu rodó (mules, rucs, cavalls, etc.), que va ser en el seu temps la més important de Catalunya. La vila canviava totalment la seva fesomia durant deu dies: s'omplia de negociants, pagesos a la recerca d'un animal, visitants curiosos, espectacles, etc. Aquells dies s'han mantingut en el record del col·leccionista. Aquest espai és ple de joguines que representen aquests animals a més de diverses atraccions de fira. Un dels grans atractius del museu és una fascinant col·lecció d'autòmats, la majoria fabricats a França entre finals del segle XIX i principis del XX. Bona part encara conserven el moviment original. Les procedents del Museo de Juguetes Mecánicos de les Atracciones Apolo de Barcelona recreen escenes costumistes i de caràcter poètic.

El Museu ofereix el servei de visites guiades d'una hora aproximadament i visites escolars i tallers didàctics per a les

etapes educatives d'infantil, primària i secundària, com són el de construcció de patacons, els jocs tradicionals o el d'engrenatges en moviment.

La Botiga del Museu ofereix la possibilitat d'adquirir tota mena d'articles relacionats amb el museu (samarretes, postals, llibretes...), joguets sense piles, productes fets a mà amb materials tradicionals i ecològics, reproduccions de joguines de llauna, a més de productes agroalimentaris de la zona. La planta baixa acull també un espai dedicat a exposicions temporals i actes culturals de tota mena: trobades d'associacions, entregues de premis, seminaris, conferències... L'espai va acollir l'any 2005 una exposició dedicada a Comediants amb motiu del 25è aniversari de la Fira de Teatre i actualment acull una mostra d'objectes relacionats amb la trajectòria d'El Tricicle. A més a més, el museu organitza cada any activitats lúdiques i didàctiques relacionades amb aquestes exposicions. Segons la directora del museu, Cristina Mayoral, "la finalitat de totes aquestes activitats no és altra que trencar amb la imatge estàtica i avorrida que envolta els museus i fomentar la participació i la complicitat de l'espectador que visita aquest espai".

El Museu de Manel Majoral és ja, amb la ceràmica negra, la tradició vinícola i l'arquitectura medieval, tot un símbol de la vila de Verdú. Tot el que conserva encara alguna cosa d'aquella màgia que envolta la infantesa pot retrobar-se amb aquell esperit en aquest espai únic que de ben segur el captivarà. ☺

Prats de Rei Torre de la Manresana

(Anoia)

Text i fotografia: Antoni Palou.

Ens dirigim via Eix Transversal, a Prats de Rei, una bella població situada a pocs quilòmetres de Calaf, al cor de la comarca de l'Anoia (en diuen l'Alta Anoia), i d'allí, anem a la Torre de la Manresana. Agafarem una pista que ens condueix pel seu entorn: un conjunt de masies aïllades envoltades d'un bosc amb múltiples varietats, hi domina el pi, l'alzina, bedolls, i garrigues, alternades en algunes zones amb roures i matoll, integrant un ric sotabosc; tot el medi, molt fresc, la fragància de les espècies ens guia pels diferents ambients que anem travessant. Així, arribem a la primera masia coneguda per Can Seuba, i baixem fins al torrent de la Manresana, una fondalada idíl·lica, humida i on qualsevol no s'hi hauria mogut, malauradament el camí segueix, i ara, en forta pujada; planegem pels cims, i tornem a baixar, passant per unes cases abandonades, testimonis muts del seu passat esplendor i de nou, pugem pel bosc, on alguns trobaren alguns bolets no gaire coneguts però comestibles, i finalment, passem per Cal General i la última masia: Cal Albereda, una magnífica casa restaurada amb considerable gust, envoltada d'un fossar i

cuidada per uns masovers, una meravella.

Tornem a la Torre de la Manresana, i l'amable guia ens invita a pujar fins dalt, en dos trams d'escales de cargol, al cim, la perspectiva era impressionant, i veiem altres torres, amb les quals abans es comunicaven visualment; seguim fins a l'ermita de Sant Andreu, admirant el retaule barroc que, juntament amb el de Pujals, són els únics que es conserven després de la guerra. A continuació, anem a la vila de Prats de Rei, i una altra guia ens mostra les tombes romanes, l'església principal de Santa Maria, i el Santuari de la Mare de Déu del Portal, una autèntica joia del barroc amb una Mare de Déu molt venerada; és una petita capella sorprenent, que gairebé és visitada cada diumenge. Ens sorprèn agradablement que una petita vila de cinc-cents habitants tingui dues esglésies tan maques.

La descoberta ha valgut la pena, aquesta terra és una perllongació natural de l'Alta Segarra, amb uns contrastos molt atractius, d'uns verds pàl·lids fins a uns verds intensos. És el resultat natural d'un clima de transició entre el típicament mediterrani i el continental. 📍

Vilanova de la sal Ermita de Montalegre

Text i fotografia: Antoni Palou i J. A. Martí

(Noguera)

Ens desplaçem a la comarca veïna de la Noguera, en concret a Vilanova de la Sal i l'Ermita de Montalegre. Des de Vilanova de la Sal, seguim un camí no asfaltat que ens porta fins a la Font de les Fontanelles. Esmorzem sota l'atenta mirada dels dos roures centenaris, magnífics i d'un gruix, que ni dos de nosaltres els podem abarcar. Veiem, dalt de tot de la carena, llunyanament, diminuta, l'ermita de Montalegre; així, iniciem el camí seguint una pista de terra. El paisatge, a mesura que remuntem, va guanyant consistència, deixem enre-re el bosc d'alzines i pins. L'aroma del timó i romani ens guia cap al cim, veiem al fons el Montsec de Rubies, el pantà de Camarasa, i finalment arribem a l'Ermita, situada a uns 840 metres. Panoràmica impressionant, llàstima de la boirina, que no deixa dividir al sud tota la plana de Lleida i al nord, les muntanyes de Montserrat. Visitem l'ermita que conserva una talla magníficament conservada del segle XII de la Mare de Déu de Montalegre i després de deixar constància al llibre de visites, iniciem el descens, els uns pel mateix camí de pujada, i els altres per la drecera, un sender estret que serpenteja cap avall. Arribem de nou a la Font de Fontanelles i ens dirigim, passant per Vilanova de la Sal, fins a l'imponent i místic Monestir de Santa Maria de Bellpuig de les Avellanès. Allí ens espera el guia que ens narra la història d'aquest convent; visitem l'esplèndid claustre, la sala capitular i el temple, del qual destaca breument la història dels dos sobris i majestuosos sepulcres dels comtes d'Urgell Ermengol VII i la seva esposa Dolça i Ermengol X i el seu germà Alvar de Cabrera:

Construïts al segle XIV i emmarcats en dos arcs gòtics laterals de la nau central, subsistiren fins la Desamortització, i passat el monestir a mans privades, en concret d'un tal Santesmases, vengué els dos sepulcres pel preu de setze

mil pessetes a un antiquari de Vitòria. Malgrat les protestes de la gent, res s'hi va fer; els embolics de la política d'aquella època comportaren el silenci i l'oblit, fet que afavorí molt de temps l'ocultació d'aquest trist episodi; els espoliadors, en emportar-se els sepulcres, després embarcats al Port de Pajares des d'on sortirien cap a l'estranger, dipositaren les restes dels comtes en un forat de la sagristia, i després salvaguardades en una caixa de fusta folrada de zinc, i amagades al paviment de l'església parroquial de Santa Maria de Vilanova de la Sal, de tot això se n'aixecà acta; posteriorment, el 1906, sota l'assistència del governador,

autoritats i demés, es reconegueren les despulles dels comtes i es traslladaren ceremoniosament de nou al temple del Monestir on reposaren definitivament en la primitiva ubicació: sota els arcs originals; els actuals sepulcres es troben al museu "The Cloisters" de Nova York, i malgrat l'intent de recuperar-los, els americans contestaren: "la història no es ven...".

Acabem el recorregut visitant el menjador dels monjos.

La segona descoberta de l'any a la comarca de la Noguera ha estat la combinació perfecta de lleure i cultura, el paisatge intens i el monestir ens han regalat un excel·lent dia. 🌄

la cui- na

Per Nadal és típic de la nostra terra fer una cuina amb diferents plats tradicionals. La secció de cuina del Centre Cultural us proposa dos d'aquets plats típics per a aquestes festes nadalenques, com són: l'escudella de galets i el gall dindi nadalenc.

Informació i inscripcions: Isabel Ormeño, telèfon 973 311 320

Gall dindi nadalenc

Recepta de Montse Martí Talavera

Ingredients:

1 gall dindi d'uns
2,5 kg a 3 kg
3 grans d'all
3 cebes mitjanes
tallades
1 fulla de llorer
2 nous
10 ametlles
torrades
50 g de pinyons
250 g de prunes

1 polset de pebre
negre
3/4 de litre d'aigua
400 ml de crema
de llet
1/2 got de conyac
3 pastanagues
laminades
2 tomàquets grans
a trossos
oli i sal

Preparació:

Trossejarem el gall dindi i el salarem, a continuació el posarem en una cassola amb oli, la col·locarem al foc i ho taparem, de tant en tant l'anirem remenant. A continuació hi posarem: el llorer, la ceba, la pastanaga i el tomàquet. Quant estigui a mig coure hi afegirem el conyac i als cinc minuts, la crema de llet i l'aigua. Més tard hi afegirem els alls, les nous i el pebre, picats al morter. Per acabar, ho posarem tot en una plata de forn i anirem daurant el gall dindi per tots els costats. Per guarnir-ho podem posar-hi uns quants pinyons i prunes prèviament bullits durant 3 minuts amb aigua i ja tenim el plat a punt per celebrar un Bon Nadal. Bon profit i bones Festes. 🍷

Escudella de galets amb carn d'olla

Recepta d'Isabel Ormeño

Ingredients:

1 os de vedella
1 os de porc
1 os pernil
1 os salat
1 braó de xai
100 gr ossobuco de
vedella
1/4 de gallina
1/4 de pollastre
100gr de cansalada
ibèrica
1/2 pota de porc
1/2 orella de porc
50 g de botifarra
negra

1/2 kg de carn
picada per 2 pilotes
i el farcit dels galets
1 all, porro
2 pastanagues
1 ceba
1 nap
1 xirivia
1 brot d'api
1/2 col petita
2 patates
100 g de cigrons
crus
4 l d'aigua
sal

Preparació:

Posarem una olla amb l'aigua, hi tirarem els ossos, el braó, l'ossobuco, la gallina, el pollastre, la pota i l'orella de porc, la cansalada, les pilotes, el porro, les pastanagues, la ceba, el nap, la xirivia, l'api i els cigrons ja ficats en remull un dia abants i ho deixarem bullir 2 hores i mitja. Passat aquest temps hi afegirem la col i les patates mitja hora més i finalment la botifarra uns 5 minuts. Aleshores col·locarem el brou amb una olla i quan bulli hi posarem els galets, ho deixarem 10 minuts i els retirarem sota un raig d'aigua freda. Una vegada fet això els farem amb la carn picada i ho posarem a bullir 5 minuts més perquè s'acabi de coure la sopa i la carn. Les verdures i la carn bullida ho presentarem amb una safata a part i per separat. 🍷

El passat dia 5 novembre de 2006 al dinar de la mostra de cuina tradicional, amb la degustació de la recepta de peus de porc gratinats.

agenda

novembre 06

Novembre

Divendres, dia 10

El Mes de la Memòria: Taller "Les dones com agents de transformació i creació al llarg de la història"

A càrrec de Rosa Vaquera, del Seminari Interdisciplinari d'Estudis de la Dona (UdL) A 2/4 de 7 de la tarda, al Gat del Rosal (av. Onze de Setembre, s/n)

Divendres, dia 10

Cicle d'Audiovisuals i Diapositives de Muntanya:

"Escalada al Big Wall de Yosemite, el mític parc de Califòrnia (EUA)"

A les 10 de la nit, a la Sala d'Actes de la Casa de Cultura (carrer de Les Piques, 1)

Divendres, dia 10

Concert de jazz amb Jon Robles Quintet. A les 11 de la nit, al Mercat Municipal (plaça de les Nacions sense Estat, s/n)

Dissabte, dia 11

El Mes de la Memòria: Acte commemoratiu amb la descoberta d'una placa en memòria de les víctimes enterrades a la fossa comuna durant la Guerra Civil

A les 5 de la tarda, al Cementiri Municipal

Dissabte, dia 11

Cicle de Cinema Infantil en Català: "Astèrix i els Vikings" (animació) A 1/4 de 7 de la tarda, a Cinemes Majèstic (avda. Catalunya, 54)

Dissabte, dia 11

El Mes de la Memòria: Agraïment públic a totes les persones entrevistades durant el treball de Recuperació de la Memòria Històrica realitzat pel Museu Comarcal de l'Urgell A les 8 del vespre, a la Sala de Plens de la Casa Consistorial (plaça Major, 1)

Dissabte, dia 11

Teatre: "La mort i la donzella" d'Ariel Dorfman.

Esfereïdor relat sobre els estralls de les repressions dictatorials. Una dona es retroba accidentalment amb el seu torturador d'antany i decideix revenjar-se

A càrrec del Grup de Teatre BAT, amb Paulina Fauste, Albert Rosinés i Lluís Díaz A 2/4 d'11 de la nit, al Teatre Ateneu (plaça del Carme, 12)

Diuenge, dia 12

XIX Cicle Coral de Tardor: Cor Aulos (Sant Cugat del Vallès) A les 7 de la tarda, al Teatre Ateneu

Diuenge, dia 12

Sessió de ball amb l'Orquestra Camelot A les 7 de la tarda, a la Sala de Festes La Granja (carrer de La Granja, s/n)

Divendres, dia 17

El Mes de la Memòria: Inauguració de l'exposició "Federica Montseny (1905-1994)"

Mostra sobre la sindicalista que esdevingué durant la II República la primera dona a l'Estat espanyol en ocupar un càrrec de ministre, exiliant-se posteriorment a França Tot seguit, conferència a càrrec de Carme Alcalde, membre de l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya A 2/4 de 9 del vespre, al Museu Comarcal de l'Urgell (carrer Major, 11)

Divendres, dia 17

Conferència: "L'Antàrtida: l'aventura de la ciència" A càrrec de Jordi Seguí i Grau, llicenciat en Ciències Físiques. A 2/4 de 9 del vespre, a la Sala Cafè de l'Ateneu

Divendres, dia 17

Cicle d'Audiovisuals i Diapositives de Muntanya: "Barranquisme a Madeira, a l'Oceà Atlàntic".

A les 10 de la nit, a la Sala d'Actes de la Casa de Cultura (c. de Les Piques, 1)

Divendres, dia 17

Cine Club La Lloca: "Una història de Brooklyn" de Noah Baumbach (EUA, 2005) Radiografia veraç d'un matrimoni en crisi, amb un guió que optà als Oscar

A 2/4 d'11 de la nit, a Cinemes Majèstic (avda. Catalunya, 54)

Dissabte, dia 18

Jornada "Integració de Tecnologies Topogràfiques, GPS i Làser-es-càner"

A càrrec de Carlos Valle i Alberto Bushell, enginyer tècnic en topografia

A les 9 del matí, a la sala polivalent de l'Escola de Sobreestants de Tàrrrega Aforament limitat. Cal inscriure's prèviament al tel. 973 50 00 02

Dissabte, dia 18

Mercat de les Antiquitats i les Arts Tota la tarda, al carrer del Carme

Dissabte, dia 18

Cicle de Cinema Infantil en Català: "Veïns invasors" (animació) A 1/4 de 7 de la tarda, a Cinemes Majèstic (av. Catalunya, 54)

Dissabte, dia 18

El Mes de la Memòria: estrena del documental "La II República a Tàrrega"

Produït per l'Ajuntament de Tàrrega amb imatges inèdites i testimonis de l'època Presentació a càrrec de Ricard Vinyes, professor d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona

A 2/4 de 9 del vespre, a Cinemes Majèstic (av. Catalunya, 54)

Dissabte, dia 18

Sopar Gala dels Premis Culturàlia 2006 Lliurament dels guardons al mèrit social i cultural de la ciutat de Tàrrega

A les 10 de la nit, a Restaurant La Granja (c. de La Granja, s/n)

Divendres, dia 19

Teatre infantil: "El llibre de la selva", a càrrec

de la Cia. Veus Veus (musical) A 1/4 de 7 de la tarda, al Teatre Ateneu (plaça del Carme, 12)

Diuenge, dia 19

Sessió de ball amb l'Orquestra Café Latino A les 7 de la tarda, a la Sala de Festes La Granja (carrer de La Granja, s/n)

Dimecres, dia 22

12è aniversari de la Biblioteca Central Comarcal: L'Hora del Conte (edició especial aniversari) A les 6 de la tarda, a la Biblioteca (plaça de Sant Antoni)

Dijous, dia 23

12è aniversari de la Biblioteca Central Comarcal: inauguració de la nova sala d'actes. I després, recital poètic "Assaig de plagi a la taverna de Pere IV" amb Toti Soler (guitarra) i Jordi Gené (veu). A les 8 del vespre, a la Biblioteca (plaça de Sant Antoni)

Divendres, dia 24

Inauguració de l'exposició: "Gaudia. Mostra de goigs de Tàrrega i pobles agregats".

Integrada per una setantena de goigs de devocions targarines i pobles agregats, juntament amb un taller d'impressió de l'època. A càrrec de Josep Masot i Muntaner, monjo i historiador

A 2/4 de 9 del vespre, a la Sala de Plens de la Casa Consistorial (plaça Major, 1)

Divendres, dia 24

Cicle d'Audiovisuals i Diapositives de Muntanya:

"Còrrega: una muntanya enmig del Mediterrani" A les 10 de la nit, a la Sala d'Actes de la Casa de Cultura (carrer de Les Piques, 1)

Dissabte, dia 25

12è aniversari de la Biblioteca Central Comarcal:

Espectacle infantil "La nina de pasta" a càrrec de Tartrana Titelles

Conte protagonitzat per un rei autoritari, un príncep i una nena atrapada en un encanteri

A les 12 del migdia, a la Biblioteca (plaça de Sant Antoni)

Dissabte, dia 25

El Mes de la Memòria: estrena del documental "La Guerra Civil a Tàrrega"

Produït per l'Ajuntament de Tàrrega amb imatges inèdites i testimonis de l'època Presentació a càrrec de Joan Sagués, professor d'Història Contemporània de la Universitat de Lleida

A 2/4 de 9 del vespre, a Cinemes Majèstic (avda. Catalunya, 54)

Diuenge, dia 26

Sortides a l'entorn: Montblanquet i Santuari del Tallat

A les 9 del matí, des de la plaça del Carme

Diuenge, dia 26

Concert de Santa Cecília 2006

Amb les actuacions de la Capella de Música, Coblà Tàrrega Jove, conjunt instrumental de l'Escola Municipal de Música de Tàrrega, Coral Bona Nova, Coral Infantil Mestre Güell, Coral Ramon Carnicer, Orfeó Nova Tàrrega i La Patolea

A les 12 del migdia, al Teatre Ateneu (plaça del Carme, 12)

Diuenge, dia 26

XIX Cicle Coral de Tardor:

"Una vetllada de jazz" amb el Cor Vivaldi -Petits Cantors de Catalunya (Barcelona) A les 7 de la tarda, al Teatre Ateneu (plaça del Carme, 12)

Diuenge, dia 26

Sessió de ball amb Albert Show A les 7 de la tarda, a la Sala de Festes La Granja (carrer de La Granja, s/n)

Dimecres, dia 29

El Mes de la Memòria: Inauguració de l'exposició "Retorn dels documents confiscats a Catalunya"

Mostra sobre els anomenats papers de Salamanca, retornats recentment a Catalunya A 2/4 de 9 del vespre, a la Biblioteca Central Comarcal (plaça de Sant Antoni)

Dijous, dia 30

El Mes de la Memòria: presentació del projecte del Bombardeig Poètic

Homenatge a les víctimes dels bombardeigs sobre Tàrrega, que tindrà lloc el 5 d'abril de 2007. Es farà una crida a la participació d'institucions i entitats de la ciutat

A 2/4 de 9 del vespre, a la Sala de Plens de la Casa Consistorial (plaça Major, 1)

llibres

Imma Montsó
Un home de paraula
La Magrana, 2006

Quan un ésser estimat desapareix de la nostra vida, ¿com conciliar la necessitat d'oblidar amb el fort desig de no fer-ho mai? ¿Com conjugar el record i l'oblit de la millor manera possible? ¿Què és el que fa durar, sovint incompresiblement, l'amor en una parella? Són les preguntes que es fa una dona de 43 anys al llarg d'aquestes pàgines i alhora, amb humor i vitalitat, fa un repàs a la singular personalitat de l'home amb qui va conviure durant setze anys. Una novel·la que és un singular tractat del dol, i un intent de reconstruir la presència de l'esser desaparegut a base de paraules i humor, les úniques armes que poden guanyar la partida a la mort.

FONT: www.llibres.cat

Víctor Alexandre
TV3 a traïció
Edicions Proa, 2006. Col·l. "Debat", 27.

La involució experimentada per TV3 d'un temps ençà ha estat espectacular. En donen fe les nombroses queixes que dia a dia apareixen als diaris denunciant la seva progressiva descatalanització i l'abandonament de la idea per la qual va ser creada: disposar d'una televisió pública que reflecteixi els valors que ens configuren com a poble, dotar la llengua catalana d'un espai que garanteixi la seva presència en un àmbit dominat abassegadorament per l'espanyola. La llengua catalana ha cedit bona part del seu lloc a l'espanyola, que penetra subtilment a través de programes d'aparença inofensiva.

FONT: www.llibres.cat

Sortides i activitats del Centre Cultural de Tàrraga

NOVEMBRE

Dissabte Dia 18
Gala de Premis Culturàlia, al restaurant la Granja.

Diumenge dia 26
Sortides a l'entorn Montblanquet i Santuari del Tallat.

DESEMBRE

Diumenge dia 3
Desplaçament cultural a Barcelona
Matí: visita al Poble espanyol.
Dinar: Restaurant a Vallirana.
Tarda: Musical al Teatre Victoria amb l'obra *Grease*. Inscripcions a Cistelleria Grau al carrer Santa Anna, 13.

Diumenge dia 17
Sortides a l'entorn a La Donzell, Tudela i Seró.

Recordem!
El primer diumenge de mes: Al vestíbul de l'Ateneu: Mercat de segells, monedes i pins.

El tercer dissabte de mes: Mercat de les Antiquitats i les Arts.

novembre desembre 06

Cada dimecres a les 10,40 h: Programa radiofònic editat pel Centre cultural.

Dissabte, dia 18
Sopar Gala dels Premis Culturàlia 2006
Lliurament dels guardons al mèrit social i cultural de la ciutat de Tàrraga
A les 10 de la nit, a Restaurant La Granja (c. de La Granja, s/n)

Recomanem

EXPOSICIÓ A VERDÚ

El Tricicle

El tarannà humorístic de tricicle queda reflectit en petits detalls de la mostra. Bon exemple d'això és un plafó que mostra, en clau d'humor, tot un seguit de dades referents als 27 anys de trajectòria teatral de la companyia. El plafó recorda que el Tricicle ha visitat amb els seus espectacles 19 països, ha recorregut 1.1296.000 quilòmetres (l'equivalent a tres viatges a la Lluna), ha fet 3.480 funcions que han vist 3.420.000 espectadors i ha utilitzat en els seus muntatges 48.000 metres de cinta aïllant (quantitat suficient per embolicar dues vegades el Big Ben) entre altres dades. L'exposició, iniciativa de la família Majoral amb la col·laboració de El Tricicle, romandrà oberta fins el 18 de febrer de 2007.

Exposicions

"Krahn. Trajectòria d'un dibuixant"
Del 7 al 26 de novembre. Museu Comarcal de l'Urgell (carrer Major, 11)
Horari: els feiners, de 19 a 21 h.; els festius, de 12 a 14 h i de 19 a 21 h

El Mes de la Memòria: exposició "Federica Montseny (1905-1994)"
Mostra sobre la sindicalista que esdevingué durant la II República la primera dona a l'Estat espanyol a ocupar un càrrec de ministre, exiliant-se posteriorment a França.
Del 17 al 30 de novembre, al Museu Comarcal de l'Urgell (c. Major, 11)
Horari: els feiners, de 19 a 21 h; els festius, de 12 a 14 h i de 19 a 21 h

"Gaudia. Mostra de goigs de Tàrraga i pobles agregats"
Integrada per una setantena de goigs de devocions targarines i pobles agregats, juntament amb un taller d'impressió de l'època.
Del 24 de novembre al 3 de desembre Sala Marsà de la Casa de Cultura (c. de Les Piques, 1). Horari: els feiners, de 19 a 21 h. els festius, de 12 a 14 h i de 19 a 21 h

12è. aniversari de la Biblioteca Central Comarcal
7a. Setmana del Llibre Infantil i Juvenil: Corremón
Del 27 de novembre al 8 de desembre, a la Biblioteca (plaça de Sant Antoni)

Per a infants i joves, el viatge equival a una aventura. Tanmateix hi ha moltes menes de viatges, i, conseqüentment, moltes menes de llibres que en parlen

El Mes de la Memòria: mostra "Retorn dels documents confiscats a Catalunya"
Mostra sobre els anomenats papers de Salamanca, retornats recentment a Catalunya.
Del 29 de novembre al 12 de desembre Biblioteca Central Comarcal (plaça de Sant Antoni)
Horari: dilluns i dijous: de 9 a 15 h.; dimarts, dimecres i divendres: de 15 a 20:30 h; dissabtes: de 10 a 14 h

Permanents

Mostres permanents del Museu Comarcal de l'Urgell (c. Major, 11)

Antoni Alsina Amils: Un artista entre dos segles (1863-1948)

Sales Nobles de Cal Perelló

Sales d'Arqueologia
Horaris: dissabtes, de 12 a 14 h i de 18 a 21 h; diumenges, de 12 a 14 h

articles de decoració per a la teva llar

prepara't per al Nadal

centre de jardineria

t'hi esperem!

diseny: Delsadonys/area - fotograf: Anude/Carre